

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Skriv dagtilbuddets navn

Skriv årstal

Udebørnehaven Stjernerdaalen

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Her kan I opliste, hvad I har haft særligt fokus på som en del af arbejdet med læreplanen, fx morgenstund, leg, social udvikling. I kan også indsætte billeder eller andet fra jeres arbejde.

Vi har revideret alle procedurer, når vi går på tur

Vi har opstrammet på rutinerne omkring toiletbesøg, håndvask, oprydning, æstetik og overgange

Årstidsfester i en corona-tid

Det pædagogiske læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen

Social dannelse – små opgaver i fællesskabet

Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø (garderoben, rolige hjørner, opdeling i mindre grupper, bålplads og arbejdsbord, modtagelsen om morgenen)

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur. I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis. I kan også beskrive, om I arbejder med særlige metoder, fx *Redskab til selvevaluering*, *Tegn på læring*, *Redskab til forankringsproces* eller om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med en særlig tilgang.

Vi afsætter tid på alle personalemøder, som vi har to gange månedligt, til at tale om de enkelte børns udvikling, trivsel, dannelse og læring. Det er det vi bruger mest mødetid på, og som vi finder vigtigst. Vi kigger bl.a. på tegn på trivsel, glæde, fordybelse i leg, koncentration og deltagelse i fælles aktiviteter, social udfoldelse, tillid og tilknytning til de voksne. Og så fornyer, reviderer og justerer vi løbende rutiner og pædagogiske tiltag i forhold til hvad de enkelte børn og børnegruppen har brug for. Vi er en så lille personalegruppe, at vi også ind imellem møderne stikker hovederne sammen, hvis vi ser at der er brug for en særlig indsats på et eller andet område. Vi er meget lydhøre overfor, hvad både forældre og børn kommer med af små og store ting, fx hvis der ytres glæde og positivitet eller utryghed, bekymringer eller frustrationer, som vi kan gøre noget ved.

En beklagelig episode sidste sommer, hvor et barn blev glemt i børnehaven har også gjort, at vi har haft ekstra fokus på at revidere procedurer omkring at gå tur for at skabe mest muligt overblik for personalet og tryk for alle.

Vores bagvedliggende inspiration er først og fremmest Rudolf Steiner og den canadiske udviklingspsykolog Gordon Neufeld, som også giver mange praktiske anvisninger på hvordan og hvorfor det relationelle er vigtigt at sætte i fokus i alle sammenhænge med børn.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Her kan I **kort** skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.

Vi har på møder aftalt konkret, hvad vi ønskede at gøre i forhold til det vi ville fokusere på i den skriftlige læreplan. Eksempelvis, hvordan vi ville arbejde med børnemiljøet omkring bålpladsen eller i garderoben eller de rolige hjørner og hvad vi ville opnå med det. Eller hvorfor vi vil prøve at dele børnegruppen og hvordan vi gør det konkret.

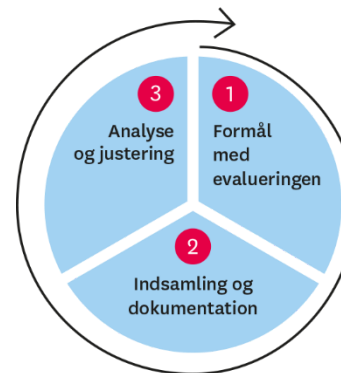
Når vi har besluttet at prøve noget nyt, fx at dele børnene i mindre grupper, og fx tage den ene gruppe på tur, så har vi altid evalueret konkret med hinanden efter, først i hverdagens samtale og senere på møde: Hvordan oplevede vi forløbet, hvordan påvirkede det børnegruppen og de enkelte børn? Hvad fungerede godt for børnene og hvorfor, og hvad behøver evt. at blive justeret.

Undervejs har vi haft skiftende fokus på læringsmiljøet og har især i det sidste år haft meget fokus på læringsmiljøet omkring de børn, som vi skulle sende i skole. Og corona-tiden har også budt på nye uventede udfordringer og fokusområder, fx hvordan vi kunne holde fester udendørs med forældre uden at bryde med restriktionerne.

Hele personalegruppen har deltaget i kurser, som vi har holdt i børnehaven om tilknytning, børns modning, og forskellige udfordringer omkring børn, således at vi kan have fælles fodslog og derved fælles metode.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinnene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I **kort**, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer? Dette er trin 1 i evalueringscirklen.

1. Den første evaluering vi vil trække frem er omkring arbejdet med det pædagogiske læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen. Det var egentlig ikke noget vi havde sat som et særligt fokusområde, da vi lavede den skriftlige pædagogiske læreplan, men virkeligheden krævede dette arbejde. Vi havde et barn i skolebørnsgruppen med særlige behov, og da vi lavede en udviklingsprofil på barnet, blev vi bevidste om, at der antagelig var en hel del ting, som han ikke kunne alderssvarende, og vi blev nysgerrige på at finde ud af, om de fire andre skolebørn mon var skoleparate og hvordan vi ellers kunne få dem derhen.. Det gav så ideen til at lave et særligt "skolegruppe-forløb", som strakte sig over de sidste syv måneder af børnenes børnehavetid.

2. Den anden evaluering handler om social dannelse. Vi har i læreplanen beskrevet, hvordan vi har inddraget børnene i fællesskabet ved at give dem forskellige små opgaver på skift: At hugge brænde og bære det ind til næste dag, at tage ud af bordet og tørre bordet af, at gå ud med kompost, at være med til affaldssortering, at fodre fuglene, at hjælpe til med at tilberede frokosten m.m. Vi udarbejdede et skema med alle opgaverne og spurgte børnene hver dag efter frokost, hvem der havde lyst til at stå for fx brændehugning og fuglefodring. De fik et kryds, når de havde været med til en aktivitet, og vi kunne på den måde også have overblik over, om der var børn, som skulle opmuntres og inddrages lidt mere.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videooptagelser, screeninger, relationsskemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

1. Vores dokumentation er først og fremmest observationer og praksisbeskrivelser og enkelte fotos. De tegninger og kreationer, som børnene lavede er kommet med børnene hjem. Vi begyndte hver dag at samle de fem store børn i mindst 15 min, lege "skole" og give dem særlige udfordringer. Udfordringerne var i starten inspireret af de udfordringer, som udviklingstesten fra Pædagogiks Psykologisk forlag siger, at børn i den alder bør kunne. Ret snart kom nye ideer til. Her er et udsnit af de udfordringer børnene fik i skolegruppen.

At skrive sit navn, at tegne det hus vi bor i, gå i Lucia optog, lave sit eget fastelavnsris og lære at folde og klippe kvaster og blomster i silkepapir, lære at sno snore til bælder, hundesnore, armbånd, lære at snitte

pinde spidse og lave mus og nisser, snitte og male en knage, lave sin egen drømmefanger, gå til byen og handle ind til og lave sin egen fiskestang, gå på fisketur med stangen, lære underhånds- og overhåndskast, lege banke bøf og andre storebørnslege, fodre dyrene selv i børnehaven, lave spændende indviklede klappe- og bevægelseslege, filte blomster og lave sæber til Majboden, dække bord og tage ud fra bordet, smøre sin egen mad og smøre til andre, lave pizzaer og bage kage til hele børnehaven, tage på koloni og sove i børnehaven, sy en marionetdukke, spille marionetteater for hele børnehaven.

Desuden spiste gruppen ofte for sig selv og vi havde mange gode dybe snakke om alt muligt: om store og også svære følelser, om hvad vi hver især havde hørt om og oplevet.

Skolelegen var fra første dag en stor succes hos børnene. De spurgte hver dag: hvornår skal vi have skolegruppe? De kastede sig med stor iver og gå-på-mod over opgaverne, hver på deres måde, og vi kunne spotte, hvor hver især havde deres styrker og udfordringer. De var glade og stolte over det de lavede, om det så var at lave mad og bage til hele børnehaven eller det var at tage sin egen drømmefanger med hjem. Når de flettede snore, så gik de i lang tid spontant i gang når vi ikke havde skolegruppe, og nogle sagde de ville flette i hvert fald 100 stykker. Forældrene kom og fortalte, at børnene hjemme udtrykte, at de var meget glade for at være i skolegruppe. Det var tydeligt at børnene blev klar over, at de kunne meget mere end de troede.

Og vi iagttog, hvordan sammenholdet og venskabet i skolegruppen blev meget stærkt og trygt. De trivedes og elskede at være sammen. Et spontant udtryk for det var, da de under øvningen af marionetteateret til slut tog hinanden i hænderne og begyndte at danse rundt til afslutningssangen, som vi havde skrevet til melodien Stille stille stille, nu står solen op. Det gjorde de også til selve forestillingen.

Vi iagttog også at for den dreng, som var udfordret, var det rigtig godt at være i skolegruppe. Han blev rolig og fokuseret og fik efterhånden mere og mere selvtillid både socialt og med hensyn til praktiske færdigheder. Det viste sig, at han hurtigt kom efter de færdigheder og kompetencer, hvor vi havde været i tvivl om han var skoleparat. Og han nød godt af at komme sammen med større børn og spejle sig mere i dem, hvor han tidligere havde leget mere nedad. Dokumentation var for os at opleve hans glæde og begejstring for at lære og hans evne til at fokusere og hans voksende trivsel og selvtillid med andre jævnaldrende børn..

2. Social dannelse – små opgaver i fællesskabet. Vi har enkelte billeder og så praksisbeskrivelse. Børnene var vildt begejstrede i starten. De flokkedes om at få lov til at være med til aktiviteterne. Efter en tid var det dog ikke begejstringen som drev værket – det blev mindre en leg – og fik mere karakter af pligt. Det ønskede vi ikke at det skulle blive og vi besluttede at holde en pause med skemaet og ændre vores pædagogik på området.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljø's betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3 i

evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet resultaterne på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vi lærte noget om et enkelt barn med udfordringer og vi lærte noget om læringsmiljøet i overgangen til skolen. Vi havde i den skriftlige læreplan beskrevet i overordnede termer, hvad vi forventer at se udvikle sig hos de store børn, hvis vi vander og gøder klogt og nænsomt. Fx at de følelsesmæssigt kan stå selv uden voksenstøtte i en større gruppe børn, at de kan finde ro nok til at være stille i længere tid og samle sig om at modtage en besked, at barnets interesse og appetit på skolen bliver skærpet mest muligt, at dets evne til indlæring bliver optimal, så barnet kan sidde stille og være lyttende og koncentreret, at barnet hviler så meget i sig selv, at det kan være i centrum på en god måde, deltagende i undervisningen, og også kan lade andre være i fokus, at barnet kender sin krop, er motorisk velfungerende og dermed selvhjulpent, har udviklet en sprogforståelse som er alderssvarende, at barnet er blevet styrket i sit sociale liv og kan indgå i fællesskaber. Normalt har vi set skoleparatheden komme af sig selv og hjulpet på vej af særlige små opgaver i fællesskabet - opgaver og ansvarsområder som at hjælpe med borddækning og oprydning, hjælpe de mindste i garderoben med sko, sætte plaster på, ledsage mindre børn på tur, snitte med kniv og alle de små færdigheder som er omkring det, hugge brænde og tænde bål, gå Lucia, tage på koloni, spille teater for hele børnehaven.

Denne gang gik vi mere fokuseret og systematisk frem – stadig med fokus på at være en gøre- og opleve-børnehave, hvor vi ikke intellektualiserer verden for børnene. På en måde var det drengen som var udfordret, som viste os vejen til en mere målrettet indsats, hvor vi var fokuserede på at øve og få kompetencer og selvtillid indenfor en bred vifte af aktiviteter og færdigheder.

2. Social dannelse: Vi evaluerede de første måneder, at dette skema med små opgaver var en genial inddragelse af børnene, en fantastisk måde at give dem den betydning på, som de har brug for i det sociale fællesskab. Der var både god trivsel, læring, udvikling og dannelse i aktiviteterne. Vi oplevede, at mange flere børn blev inddraget og fik nye kompetencer, fx at kunne tørre et bord af, hugge brænde og forstå sig på kompost og affaldssortering. Og at de var ivrige og stolte. Men når vi begyndte at høre kommentarer som: "nej, jeg har gjort det så mange gange nu" eller "jeg gider ikke mere", og vi så at især de større børn ikke meldte sig mere, så var det tid til at tage en pause, evaluere og måske finde nye måder at gøre tingene på.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringscirklen.

1. Nu starter et nyt børnehaveår og vi har igen en gruppe skolebørn. Vi har snakket om, at vore erfaringer var så gode med sidste års skolegruppe, at vi vil arbejde mere målrettet med dette års skolegruppe også. Vi vil blive bedre til at samle dokumentation, ikke mindst huske at tage billeder og nedskrive praksisfortællinger.

2. Vi har lige nu en mere løs og spontan inddragelse i fællesskabet. Fx når vi rydder op, så deltager alle fordelt i små grupper med en voksen som igangsætter og inspirator, og når vi skal tage ud af bordet, så får alle en opgave foruden at tage sin egen tallerken ud, fx at bære bollerne eller drikkevandet ud, sætte smørret i køleskab, bære en skarp kniv på den rigtige måde. Børnene bliver vist tillid og opgaverne er afvekslende. Den voksne som sender børnene væk fra bordet, giver dem de små opgaver, som skal gøres. Det er små ting, som kan løses på ingen tid, og der er intet pligtagtigt over det. Der er heller ingen brok. Det opleves som rigtigt lige nu. Vi vil arbejde videre med at finde gode former for inddragelse som børnene trives med. Og sikkert vil det være noget som vil forvandle sig hen ad vejen.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

Bestyrelsen har været indblandet i gennemgangen og revideringen af vore procedurer i forhold til at tage på tur, fordi dette netop opstod ud fra en uheldig episode, hvor en dreng blev glemt i børnehaven.

På grund af Corona-situationen har der ikke været den sædvanlige mødeaktivitet i bestyrelsen i det sidste års tid. Bestyrelsen har læst den styrkede læreplan og har været orienteret om, hvad vort fokus har været. Også at vi har haft et nyt tiltag med skolegruppen. Deres egne børn var i gruppen og vi snakkede om, hvor glade børnene var for aktiviteterne. Og bestyrelsen har læst vores evaluering.

Ved forældremøde har vi fortalt om de små opgaver børnene har fået, og det er blevet taget positivt imod.

Det fremadrettede arbejde

"En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I **kort** skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. I afsnit ét så I tilbage på, hvad I allerede har arbejdet med. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, I ikke har haft fokus på, fx rutinesituationer, børn i udsatte positioner, mv.? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

Vi vil som sagt have mere fokus på overgangen til skolen og fortsætte med at udvikle skolegruppe-projektet. Fordi det var en succes, og vi ser at det fremmer de største børns udvikling, trivsel, dannelse og læring.

Vi vil fortsat have fokus på det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø – det fremmer fx børnenes leg og trivsel, når vi skaber nye æstetisk fine lærings- og legerum ude og inde. Det psykiske børnemiljø er altid vigtigt, fx vil vi fortsat have fokus på at rumme og sætte ord på følelser, at vi har plads til forskellighed, at her skal være mulighed for at trække sig og gå og tulle for sig selv, og også at vi husker at invitere hinanden med i leg.

Fokus på den sociale dannelse - hvordan inddrager vi bedst børnene i det sociale fællesskab? De har brug for at føle sig betydningsfulde og inddraget, men uden at det sker som tvangs- eller pligtbetonet.

Vi vil have fokus på naturen, livet og legen i naturen og hvad det betyder. Vi ved ikke hvor verden går hen, men noget af den bedste base at give børnene med i livet er glæde og tryghed ved naturen og livet. At give dem naturoplevelser, oplevelser af undren og fascination ved naturen, oplevelser af fordybelse og selvforglemmelse i naturen. Naturen giver ressourcer og overskud. Naturen er restituerende, skaber

harmoni og kræver ikke vores opmærksomhed eller udtrætter vore hjerner som bylivet. Vore sanser stimuleres blidt, vores opmærksomhed sættes fri i naturen. Her er noget for os at udforske nærmere.

At lave fester på en enklere og mere afslappet måde uden at det hele flyder ud. At løse voksen-opgaverne og ansvaret mere kollektivt. For at alle voksne kan opleve større ejerskab og ansvarsfølelse, og for at børnehaven kan blive enklere at lede for en afløser til Kirstine ud i fremtiden.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

Vi oplever, at vi egentlig er gode til at evaluere og have fokus på børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. At vi gør det løbende, både organiseret og uorganiseret. Måske kan vi øve at gøre det mere fokuseret og at samle dokumentation mere fokuseret. Vi har også aftalt, at vi skal blive gode til at anerkende og fortælle hinanden, hvad vi hver især gør godt. Vi skal også øve åbenhed overfor at stille spørgsmål til hinandens pædagogiske praksis. Og blive gode til at fortælle, hvis vi gerne vil påtage os nye ansvarsområder eller aflastes, eller hvis vi ser, at samarbejdet kan styrkes de voksne imellem på en eller anden måde.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vi vil beskrive mere detaljeret hvad vi vil arbejde med og fokusere på i læringsmiljøet omkring overgangen til børnehaveklassen.

Og vi vil beskrive, hvordan vi løbende vil ændre vore procedurer omkring inddragelse af børnene i det sociale fællesskab

Indskrive vore nye fokusområder.